

Excursió guiada pel cràter del PSPV-PSOE



Una de les reunions setmanals de l'agrupació socialista de Benimaclet-Mestalla. Al fons, amb barba i ulleres, el secretari general del districte, Carlos de la Cruz.

En les eleccions europees del 25 de maig, tan sols 51.976 ciutadans de València van votar el PSPV-PSOE. Sobre un cens de 578.907 persones, menys d'una de cada deu hi han fet confiança. És el moment més baix d'un declivi constant. EL TEMPS ho analitza amb els grans protagonistes.

Si no fóra pels cartells de les eleccions europees que encara pengen a l'entrada del local, qualsevol diria que les deu o dotze persones que xarren allà dins pertanyen a algun grupscle marginal. De fet, la placa exterior està tapada per una pintada anarquista. Què no deu ser un ateneu popular?

No. És l'agrupació del PSPV-PSOE de Benimaclet-Mestalla, una de les vuit dels socialistes a la ciutat de València. La persiana s'aixeca el dimarts i el dijous a les 19 hores, i torna a abaixar-se dues o tres hores més tard. Com que avui fa calor, la

porta és oberta de bat a bat. La conversa, malgrat tot, resulta animada.

Pep Calatrava, qui parla ara, deu fregar els 80 anys. Llarguerut i esprimatxat, té la mirada imponent i la llengua esmolada. Renega de la posició del partit sobre la successió del rei Joan Carles i diu que n'està fart: "Ja són massa renúncies".

Quan Pep acaba, Marisa Parrilla pren la paraula. És una dona elegant, d'uns 60 anys, que també fuig dels circumloquis: "Ens vam dividir durant les primàries, ens dividim per la república, ens dividirem quan escollim el nou secretari gene-

ral... Arribarem aniquilats a les eleccions de l'any vinent!".

Concha Gisbert, d'una edat semblant, acusa el PP de "manca de democràcia interna" i retreu al líder del PSPV, Ximo Puig, que no haja criticat la manera com Alberto Fabra ha canviat el secretari general del PPCV. Gabi Salinas, un xic que oficia com a secretari d'Organització de l'agrupació, ataca Podemos i el "messianisme" del seu referent, Pablo Iglesias, mentre Edu Costa, jove com ell, subratlla que la monarquia espanyola és "una de les menys transparents de tot Europa",



EFE

Rafael Rubio, Carme Alborch i Joan Ignasi Pla planten un arbre durant la campanya electoral del 2007. Eren secretari general municipal, candidata a l'alcaldia i secretari general nacional, respectivament.

i etziba un *crochet* a Felipe González per haver insinuat la conveniència d'una *grosse koalition* PP-PSOE. Andrés Igual, assegut al costat de son pare, Ignacio, recorda que “fa 100 anys ens van llevar a trets allò que ara podem recuperar” i considera que “la Transició no acabarà fins que torne la república”.

Així transcorre la vida a les agrupacions socialistes de València. Una vida que llangueix a poc a poc, perquè al cap i casal amb prou feines si hi ha 1.500 militants, i només la meitat participen a les assemblees. D'afiliats que hi vagen cada setmana, en queden dos centenars.

En una ciutat de 800.000 habitants, governada de fa 23 anys per Rita Barberà i

on la majoria social per fi vira cap a l'esquerra –el 25 de maig, el PSPV-PSOE, Esquerra Unida, Compromís i Podemos van reunir el 46,3% dels vots, i el PP, UPyD, Ciutadans i Vox, el 45,4%–, la decadència socialista s'evidencia encara més. El 17,1% de les paperetes duïen el puny i la rosa, mentre les altres tres forces principals de l'esquerra recollien el 29,2%. Els 51.976 votants socialistes no omplirien el vell camp de Mestalla i deixarien milers de seients a la vista en el Nou Mestalla, la construcció del qual ja fa cinc anys i mig que està aturada.

El PSPV-PSOE municipal també sembla aturat en el temps. Anquilosat, sense prou múscul per disposar d'interventors

a cada centre de votació, en els comicis europeus van reunir-ne 380 –a més d'uns 200 apoderats– per tal de cobrir les prop de 900 meses electorals.

L'època en què els socialistes multiplicaven per quatre el resultat actual –en les eleccions estatals del 1982, amb un cens sensiblement inferior, van anotar-se 212.000 paperetes– ja para molt lluny, però la seua hegemonia en el camp de l'esquerra havia durat fins ara. En les europees del 2009, per exemple, el PSOE va obtenir 111.000 sufragis, i les següents tres formacions progressistes més votades –Esquerra Unida, Esquerra Republicana i el Bloc–, només 14.000. Ara el PSOE no ha arribat a 52.000 vots, i Esquerra Unida, Compromís i Podemos, conjuntament, n'han superat els 88.000. Quan comença a mutar el color polític de València, la rosa es marceix.

Un viver convertit en desert. Com arreu del país, el PSOE de la ciutat va esdevenir una formació d'al·luvió. A l'inici de la represa democràtica comptava uns pocs militants, bastants menys que no el PCE, però l'olor del poder faria florir l'agrupació local. L'única que n'hi havia, fins que Ricard Pérez Casado –alcalde del 1979 al 1988, després d'haver rellevat el dimissionari Fernando Martínez Castellano, el primer edil més fugaç que hom recorda– i el secretari general municipal, Juan Antonio Lloret, van decidir de crear diversos seus de districte que acostaren el partit a la gent. Eren els gloriosos vuitanta, efímers com un miratge.

Al PSPV de València van arribar a estar afiliades prop de 5.000 persones, però les desfetes electorals del 1991 –que significa la pèrdua de l'Ajuntament–, del 1995 –la Generalitat Valenciana passa a mans conservadores– i del 1996 –l'adéu de Felipe González– van reduir aquella xifra de manera progressiva. L'estructura demogràfica de la militància presenta una base i una cúpula relativament sòlides –gràcies a les aportacions de Joves Socialistes i l'abundància de militants veterans– però s'aprima i molt en les franges d'edat mitjanes, els pilars que sostenen qualsevol organització. Una part de la massa grisa del partit ha preferit centrar-se en la seua professió liberal o de professor universitari, uns altres han fugit fastiguejats de les disputes perennes, i també n'hi ha, és clar, que han deixat de pagar la quota per motius eco-



A l'esquerra, Jorge Alarte –en primer terme– i Manuel Mata. A la dreta, l'actual portaveu i secretari local, Joan Calabuig, amb Salvador Broseta.

nòmics. La direcció federal elimina de la militància qui no haja abonat els dos últims rebuts, de 45 euros semestrals.

De fa dècades, el PSPV de València és un formiguer de famílies enfrontades entre si o que directament s'obvien. Cada districte té un equilibri de forces particular, per bé que José Luis Ábalos –secretari general municipal del 1995 al 2000 i actual secretari provincial del partit– s'erigeix com a *primus inter pares*. Els seus afins són majoria a les agrupacions de València Nord i de València Sud, i tenen una presència destacable a Benimaclet-Mestalla, l'agrupació més diversa. En total, Ábalos controla entre el 30% i el 35% de la militància, seguit de la Federació de Serveis Públics (FSP) de la UGT i de l'anomenat sector lermista, que acostumen a compartir estratègies. Els primers predominen a Ciutat Vella i els segons al Marítim, però en conjunt, no representen més del 25% dels afiliats. A Jesús-Patraix i la pedania de Benimàmet el mestissatge és gran, i Abastos és l'agrupació més hostil de les vuit. Hostil contra qui mane, siga qui siga.

Si Ábalos, l'FSP i els lermistes no controlen ni el 60% del PSPV municipal, quins altres sectors queden? En realitat, es tracta d'un *totum revolutum* d'ex-seguidors de Ciprià Ciscar; de l'ex-secretari general nacional Jorge Alarte; de l'actual vice-secretari nacional, Francesc Romeu; del corrent Esquerra Socialista i

del col·lectiu crític Volem i Podem, entre més. Qui no està alineat amb ningú és una *rara avis*, perquè d'opcions, en té de sobra, i qui demana l'alta com a militant és escrutat de dalt a baix i se sospita que haja seguit les ordres d'algú que pretén desestabilitzar l'agrupació.

Com no podia ser d'una altra manera, la feblesa del partit a València té la seua translació a les urnes. De les 65 ciutats més poblades del País Valencià –les 65 que superen els 20.000 habitants– la capital va quedar la sisena per la cua, el proppassat 25 de maig. El seu 17,1% només va situar-se per damunt del 17% de Catarroja (Horta), del 16,1% d'Alboraià (Horta), del 15,7% de Carcaixent (Ribera Alta), del 15,1% de Bétera i del 15% de la Pobla de Vallbona, dues poblacions del Camp de Túria. De les 10 ciutats més poblades, València i Paterna (19,1%) van ser les úniques que va quedar per sota del 20% dels vots. Va ser clarament superada pel 25,6% de Torrevella (Baix Segura), pel 25,1% d'Elx (Baix Vinalopó), pel 24,7% de Benidorm (Marina Baixa), pel 23,6% de Torrent (Horta) i pel 23,5% d'Oriola (Baix Segura), i va quedar més a prop de Castelló de la Plana (20%), Alacant (20,5%) i Gandia (21%).

Si ampliem el focus i mirem les deu principals ciutats de l'Estat espanyol, en les recents eleccions europees el PSOE va perdre a Barcelona el 62,6% dels vots que havia obtingut en els mateixos co-

micis del 2009. A València va deixar-se el 50,4% dels seus suports, una de cada dues paperetes, una xifra gairebé calcada a les de Bilbao, Saragossa i Las Palmas de Gran Canaria, lleugerament més elevada que les de Palma i Madrid –on el PSOE va perdre el 46,5% i el 46,7% dels vots del 2009– i molt superior a les de Màlaga (38,7%), Múrcia (34,5%) i Sevilla (34,2%).

En canvi, si agafem el microscopi i analitzem cadascun dels 87 barris de València, observarem que els socialistes s'han imposat en sis –Ciutat Fallera, la Fontsanta, Orriols, Sant Marcel·lí, Benimàmet i la pedania rural de Maue-la–, a diferència de les eleccions municipals, autonòmiques i estatals del 2011, en què el PP va aconseguir una victòria absoluta. En les europees del 2009 i en les estatals del 2008, el PSPV havia guanyat a la meitat de barris que enguany: a només tres. Per contra, a Ciutat Vella ha perdut la segona posició en benefici de Compromís.

En una ciutat de 800.000 habitants, el PSPV només té dos centenars de militants actius

De la primera disputa... En el seu llibre de memòries, *Viaje de ida* (Universitat de València, 2013), l'ex-alcalde Pérez Casado confessa que va sentir-se assetjat per afins del president de la Generalitat Valenciana, Joan Lerma. “Encara avui em costa d’entendre per quina raó va enviar-me tant de torracollons i tant d’imbècil que ni tan sols no arriba a ser pols de la història, a fi de trencar un projecte sòlid de ciutat que estava obtenint una complicitat social sense precedents en la història urbana de València”, escriu. De fet, Pérez Casado va dimitir a les acaballes del 1988, incòmode per la poca complicitat que mantenia amb els executius autonòmic i estatal, i va cedir el testimoni a Clementina Ródenas, que governaria fins el 1991. Aquell any, tot i mantenir els 13 regidors del PSOE, la suma amb els tres regidors d’Esquerra Unida va resultar insuficient. El pacte del PP –9 regidors– amb Unió Valenciana (UV) –8– encimbellaria Barberà i seria l’inici de la travessa del desert socialista.

L’entorn de Lerma sempre ha negat qualsevol menysteniment a València i ha remès a les obres de volada impulsades en aquells anys –l’IVAM, l’enjardinament del llit vell del riu Túria, la xarxa de metro, el Palau de la Música o la instal·lació de col·lectors– amb fons provinents de la Generalitat i del Govern espanyol. Alhora, van recriminar a Pérez Casado la seua negativa a apujar els impostos municipals per la por de resultar impopular.

“Si vol ser capital, s’ho haurà de guanyar”, va asseverar Lerma sobre València el dia que l’Ajuntament va presentar la proposta de nou pla general d’ordenació urbana (PGOU). Una frase que l’ex-president assegura que no recordava però que, tres dècades més tard, prova de justificar: “En política no sols cal tenir el càrrec, sinó també, saber-lo exercir. València era la capital a nivell estatutari, i si no representava alguna cosa més, potser era degut al govern municipal, que tenia competències sobre moltes matèries i podia exercir-les. La Generalitat d’aquell moment disposava d’un pressupost molt i molt ajustat, amb el qual tenia la missió de crear una administració nova”.

Quan mira cap enrere, Lerma destaca la feina de Clementina Ródenas, “molt assequible en el contacte humà, molt competent en la gestió diària i molt eficaç en la gestió dels recursos”. Potser per això, l’any 1991, en cedir la vara de

comandament, va enviar-la a presidir la Diputació de València, una institució que els socialistes també perdrien el 1995. Després d’un breu pas per les Corts, va competir –sense èxit– a les primàries del 1998 per escollir el candidat a la presidència de la Generalitat. Va ser llavors que va retornar a la Facultat d’Econòmiques de la Universitat de València, on imparteix classe.

Oposada al perfil urbanista, rodamón i *outsider* de l’anterior alcalde –“Se encuentra de visita en nuestra ciudad Ricard Pérez Casado”, esbombava la dreta mediàtica sobre l’alcalde, a qui es referien com el “faraón”–, Ródenas es va tancar en el seu despatx i, si calia, visitava les obres durant la nit. No va preocupar-se de projectar una imatge amable. Governava amb el suport del CDS, que l’any 1991 s’afonaria, cosa que va possibilitar l’entrada de Barberà i la seua ciutat “més neta, més segura, més europea i més propera a la corona”, tal com pregonava.

L’any 1995, qui va afonar-se fou UV, i el PP va aconseguir una majoria absoluta que encara dura. En aquells comicis, Lerma va situar com a cap de llista qui havia sigut conseller seu d’Economia, Aurelio Martínez, un independent tan expert en la seua matèria com inexpert en l’arena política. Penós en els mítings, a la plaça de bous va adaptar sense esma el mític *I have a dream* de Martin Luther King. Barberà sempre el va veure més com a assessor extern de luxe que no com a competidor directe. No obstant això, Martínez va presentar-se a les primàries municipals del 1998, les que van escollir el candidat a l’alcaldia del 1999.

...a totes les altres. Ábalos era el secretari general de València des del novembre del 1995, quan s’havia imposat a Vicent Soler i Vicent Garcés, a doble volta. *Pipino el Breve*, va afanyar-se a qualificar-lo Eduard Montesinos, que havia dirigit el partit a la ciutat des del 1988 i va aspirar a tutelar-lo fins que de seguida va adonar-se que “planté un pepino y me ha salido un melón”.

Ábalos va obrir-se espai i no va abandonar la secretaria fins el 2000, quan fou designat vice-secretari general nacional. Després de quedar-se a deu vots –179 a 169– de Joan Ignasi Pla en el congrés de país, aquest va integrar-lo en favor de la pau. Eren els anys més convulsos de la federació socialista valenciana.

JORDI PLAY



Joan Lerma, secretari general del PSPV-PSOE

En contra del pronòstic de Montesinos, la influència d’Ábalos sobre el partit de la ciutat encara dura. “Ningú no ha pogut desplaçar-nos”, afirma orgullós, i avisa que “al seu dia vam estar a punt de fer-nos amb l’agrupació del Marítim [el bastió del lermisme a València], però Rafa Rubio va impedir-ho”. A Orriols, el seu feu de València Nord, ha estat testimoni directe de la regressió del partit: de les assemblees de 400 persones a les d’ara, amb un centenar de militants.

Va ser ell, Ábalos, qui va impulsar la candidatura d’Ana Noguera, de tan sols 34 anys, a les primàries del 1998, en què derrotaria el portaveu municipal, Aurelio Martínez. L’ex-ministra de Cultura Carme Alborch va estar a un pas d’optar-hi, però el seu poc pes orgànic va espantar-la i va evitar entrar en una competició que no sabia ben bé de quina manera podia acabar. En les eleccions locals del 1999, Noguera va fer passar el PSPV-PSOE de 8 regidors a 11, i va quedar-se a les portes del dotzè edil. “El PSOE avança quan trenca el discurs políticament correcte i defensa uns postulats nítidament progressistes”, opina ella.

Pla: “Qui controla una agrupació, té moltes opcions de ser regidor. Per això l’*statu quo*”



entre el 1979 i el 1997; Ximo Puig, secretari general des del 2012, i José Luis Ábalos, secretari de la província de València des d'aquell mateix any.

A l'estructura de la Generalitat del 1983 al 1992, assessor al consistori del 1992 al 1999, regidor del 1999 al 2009 i diputat al Congrés des d'aleshores fins ara, després d'haver sigut vice-secretari amb Pla, Ábalos també va formar part de la direcció d'Alarte i ara dirigeix el partit a la província de València. Rubio, la seua mà dreta al cap i casal, dos mesos més jove, va ser secretari general local del 2002 al 2009 i regidor del 1996 al 2011, una tasca que la passada legislatura va compatibilitzar amb la de portaveu a la Diputació. Des del 2011 és diputat a les Corts, on ara mateix oficia com a síndic adjunt socialista. El tàndem Ábalos-Rubio ha guiat els darrers 20 anys del PSPV de València. El segon s'ha distanciat bastant de la vida interna, però el primer, sense gaudir d'una majoria tan clara, encara abandera la minoria majoritària.

Joan Ignasi Pla, secretari general del PSPV-PSOE del 2000 al 2007, admet que va provar d'interferir-hi "el mínim possible". "València era un camp minat", diu, "un lloc on qui controla una agrupació de districte té moltes opcions de ser regidor o assessor, cosa que ha impedit l'obertura del partit a la societat, un *statu quo* que ja dura massa anys". Pla va rumiar de recuperar l'agrupació única a fi de liquidar les prebendes, però no va poder veure convertit el seu desig en realitat, i amb la perspectiva del temps, troba que la marxa de Ródenas a la Diputació "va poder ser precipitada".

El 2002, amb motiu de les primàries que havien d'escollir el candidat del

2003, Pla va suggerir a Carme Alborch de presentar-s'hi i d'oferir-li tot el seu suport, però ella va rebutjar-ho per qüestions personals. El secretari general acabaria apostant per Rubio —que el 1998 havia declinat ser candidat— en detriment de Noguera, que atresorava el bon resultat del 1999 i tres anys d'oposició reeixida. "Vaig fer-ho per l'estabilitat del partit", explica Pla, "la manera de guanyar la Generalitat passava per donar joc a tothom i tenir el PSPV el més unit possible". Amb tot, considera que "la influència del cap de llista és molt relativa, no suma o resta més del 2% dels vots".

Noguera va passar de ser la candidata defensada per Ábalos —el 1998— a ser la candidata que —a les primàries del 2002— tant Ábalos com Pla volien derrotada davant Rubio, el nou secretari municipal. "Em van demanar que no em presentara, que anava a perdre, però m'hi vaig negar. No volia eixir per la porta del darrere, no havia fet una mala gestió ni havia estat deshonest". "En el partit sempre ha prevalgut l'equilibri orgànic per damunt de l'interès institucional", reflexiona. "Durant tres anys vaig treballar molt a cada barri, trepitjant el carrer, amb una agenda molt atapeïda i confeccionant una base de dades enorme, però no em vaig preocupar de crear la família dels *nogueristes*... Tinc unes qualitats, però me'n falten d'altres".

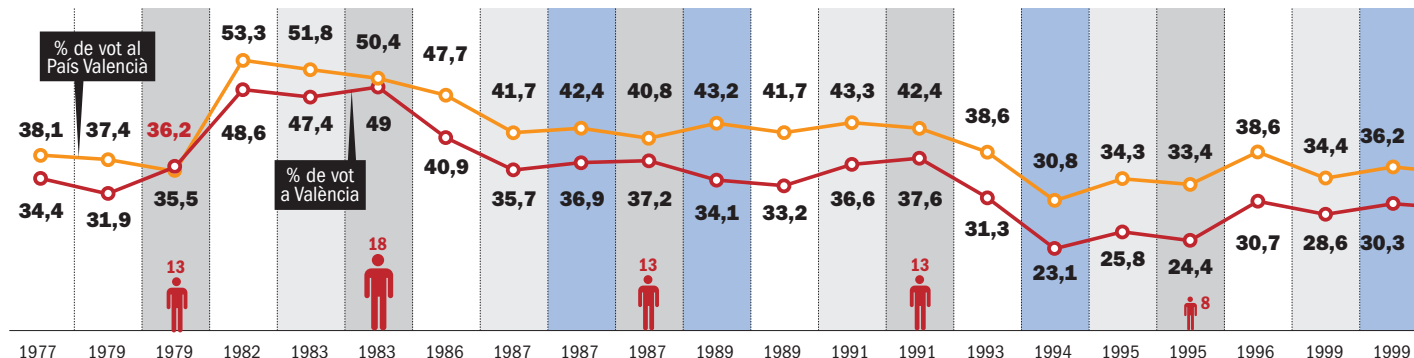
En efecte, Rubio va derrotar Noguera i va esdevenir cap de llista. Va aconseguir el dotzè regidor, però sense fer perillar l'hegemonia del PP. "A València, la dreta

vota els seus sí o sí, però l'esquerra és més sibarita. Sense oblidar Canal 9 i els diaris valencians, que han tractat molt més bé Rita que no Zaplana o Camps", apunta ell. Quan mira cap a dins, percep una militància "massa àcrata i molt cíclica". "En general, ens cal més constància i no abandonar un tema una vegada l'hem agafat seriosament; pequem de massa creatius, mentre el PP transmet el seu missatge sense matisos. Nosaltres, després de cada procés congressual, revisem tot allò que s'ha fet abans, ens cal més rigor". Rubio estén la responsabilitat als governs estatals del PSOE, "incapaços de rendibilitzar les inversions fetes ací, i posa el consorci de la Copa de L'Amèrica com a demostració: les obres anaven a càrrec del Govern d'Espanya, però Rita copresidia el consorci i va inaugurar la dàrsena interior sense que l'Ajuntament hi posara un euro".

De la seua banda, Noguera lamenta que "sempre que arriba un portaveu nou, comença des de zero, i ja en portem cinc, del 1995 ençà". "Els qui marxen, no se'ls crida mai, no se'ls fa cap consulta. De sobte, el mòbil deixa de sonar, no et truquen ni per demanar-te un telèfon. Resulta molt estrany". "El problema potser és que hem provat massa coses; és l'hora de consolidar lideratges, tot sovint el carisma està vinculat a l'exercici del poder", afegeix Ábalos sobre l'actual portaveu municipal i secretari local, Joan Calabuig. Pla és del mateix parer però pensa que "haurà d'esforçar-se al màxim per guanyar les primàries obertes".

València, sempre per sota de la mitjana del PSPV

Excepte en les eleccions municipals del 1979, el resultat del PSPV-PSOE a la ciutat de València sempre ha quedat per sota del resultat de la formació al conjunt del País Valencià.



L'operació Alborch. L'any 1999 volia i no es va presentar a les primàries de València per la convulsió interna: ella estava amb el secretari general federal, Joaquín Almunia, i la majoria del PSPV simpatitzava amb aquell qui l'havia derrotat a les urnes, Josep Borrell. El 2003, quan Pla va oferir-li-ho, va negar-s'hi per motius d'índole personal, i va ser el 2007 quan Alborch –sense rival a les primàries– va liderar per fi la candidatura municipal. Rubio, com li havia passat a Noguera, va perdre l'ocasió de mesurar a les urnes la seua tasca opositora, però Pla va compensar-lo amb el càrrec de portaveu socialista a la Diputació.

Rubio va mostrar enquestes a la direcció nacional en què quedava clar que el resultat del PSPV a la ciutat “no variaria gens amb un candidat o amb un altre”. Però “vam donar un exemple com a aparell” i va cedir el pas a l'ex-ministra, encara que “la direcció del PSPV tenia enquestes en el mateix sentit”.

Va ser José Luis Rodríguez Zapatero, preocupat per la situació dels socialistes valencians, qui ho va proposar directament a Alborch. No sols va garantir-li que, si perdia, tindria un lloc a Madrid, sinó que fins i tot es va comprometre a nomenar-la defensora del poble, una idea que a Alborch li encisava. Derrotar Rita

Barberà era gairebé una utopia, però Zapatero i Pla pensaven que l'ex-ministra de Cultura podia aportar el plus de vots que duiguera el PSPV la Generalitat.

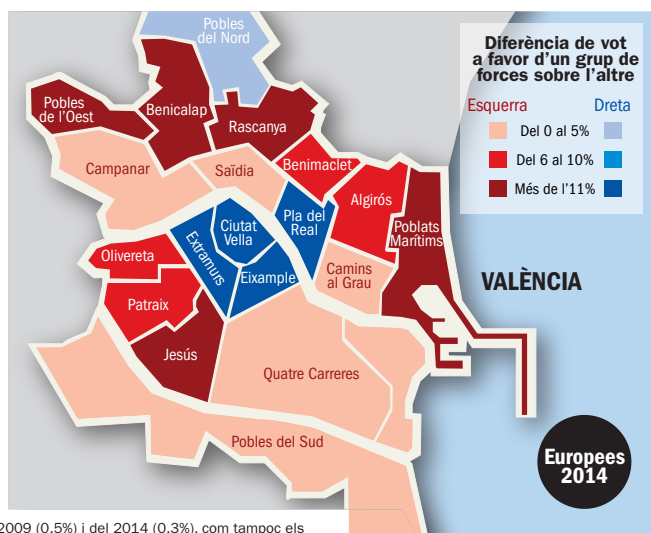
I va esforçar-s'hi a fons, amb una campanya tan innovadora com intensa. El resultat? 7.200 vots més, tenint en compte que el Bloc Nacionalista Valencià –11.200 sufragis en els comicis del 2003– s'havia integrat a la llista socialista. El PSPV no trencava el sostre dels 12 regidors ni amb la seua cara més coneguda. En qualsevol cas, Alborch va mantenir-se a l'oposició.

Això sí, compatibilitzant la funció de portaveu municipal amb la de secretària

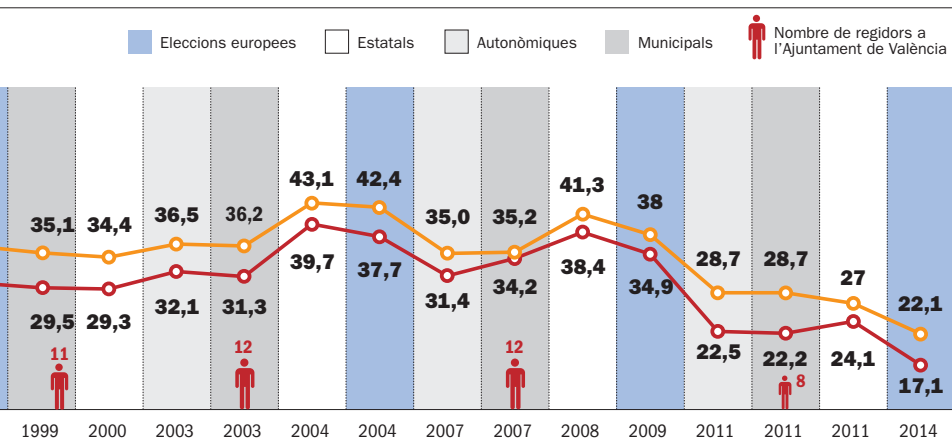
Canvi de tendència, però erosió imparabile

En els comicis europeus d'enguany, les quatre principals forces d'esquerres han superat les quatre principals forces de dreta en 15 dels 19 districtes de València. Un canvi de tendència que no ha aturat, però, l'erosió del vot socialista. Aquest gràfic mostra l'evolució del suport als principals partits –en percentatge de vot– en les tres darreres convocatòries electorals al Parlament europeu: les dels anys 2004, 2009 i 2014.

Dades en percentatge*	Europees 2004			Europees 2009			Europees 2014			
	PP	PSPV EUPV Bloc	PSOE	PP	PSPV EUPV Bloc	PSOE	PP UPyD C's Vox	PSPV EUPV Compromís Podemos	PSOE	
Algirós	48,2	43	38,2	49,6	46,4	39,7	42,4	26,1	50,1	17,3
Benicalap	47,1	49,3	42,6	42,6	53,6	48,7	38,2	22,3	53,1	22,2
Benimaclet	48,2	42,9	37,5	48,9	46,7	39,9	40,9	25,6	50,8	16,7
Camins al Grau	50,9	41,6	37,8	49,3	46,9	41,8	43,7	26,3	47,3	18,6
Campanar	52,1	39,5	35,7	50,5	45,3	39,7	45,7	27,3	47,3	16,7
Ciutat Vella	60	29,6	25	65,8	29,6	23,9	53,9	35,7	39,2	10,6
Quatre Carreres	55,5	37,4	33,3	54	42,3	37	45,1	29	45,5	17,4
Extramurs	61,1	30	26,2	64	31,8	26,8	54,4	36,9	38,1	11,5
Jesús	49,3	43,9	40,1	46,8	49,5	44,6	39,2	24,7	51,8	20,6
Eixample	65,3	25,4	21,9	69,3	26,8	22,4	59,2	39,6	33,4	9,8
Olivereta	51,7	41,6	38,3	50,6	45,8	41,1	41,9	28,1	49,8	20,9
Patraix	50,3	42,1	38	50,2	46	40,7	41,6	25,6	49,4	17,3
Pla del Real	68	22,1	19,8	71,4	25,2	22,1	66,8	42,7	26,9	10,4
Pobles del Nord	61,3	32,3	28,5	59,4	36	30,8	47,3	33,2	44,8	14,3
Poblats Marítims	50	43,8	39,3	46	50	43,9	37	23,5	53,3	19,9
Pobles del Sud	60,9	33,6	30,3	55,5	40,5	36,3	46	33,5	46,7	16,8
Pobles de l'Oest	48,7	44,9	41,8	48,3	48,7	43,8	36,6	22,5	54,8	23,9
Rascanya	48,2	44,9	40,9	48,1	48,3	42,9	39,3	23,2	51,5	21,6
Saïdia	52,2	40,3	36	52,1	43,5	38,1	44,4	29,5	47,6	17,5



*No s'hi inclouen els percentatges de vot d'Esquerra Republicana del País Valencià del 2004 (0,7%), del 2009 (0,5%) i del 2014 (0,3%), com tampoc els d'Unió Valenciana del 2004 (0,7%) i del 2009 (0,3%). Perquè es comprove millor la caiguda del PP, tampoc no s'hi inclouen els vots d'UPyD del 2009 (3,5%)



primera del Senat. D'allò de defensora del poble, Zapatero no li va tornar a dir res, i ella, conscient de les dificultats que travessava per la gestió de la crisi econòmica, tampoc no va insistir-hi. Al capdavant, una cadira a la mesa de la cambra alta era un bon premi de consolació.

Bomba Alarte. Escollit secretari general el setembre del 2008 amb un discurs regeneracionista que agraija els serveis prestats als dirigents anteriors però que girava full, Jorge Alarte no va tenir problemes amb Alborch, malgrat ser una de les cares més identificades amb el passat. De fet, va situar-la com a presidenta de la direcció del PSPV de València que passava a liderar Salvador Broseta, un home de la seua estricta confiança.

El setembre del 2010, mentre dinaven amb una paella en un restaurant de la platja, Alborch va confessar a Alarte el seu descontentament amb Zapatero, però no li va donar cap pista sobre si pensava repetir com a número u a les eleccions municipals del 2011, per a les quals només faltaven nou mesos. Ell no li ho va preguntar, no volia pressionar-la, però ja havia conclòs que convenia que repetira com a candidata. Va pensar que si li transmetia una mica d'estima i si Zapatero tornava a demanar-li-ho, podrien persuadir-la'n. Però Zapatero no va fer cas a Alarte i no trucà a Alborch. I al Senat, no va trobar el moment de parlar-ne.

Marcelino Iglesias, que havia succeït Leire Pajín a la secretaria d'Organització del PSOE, va oferir a Alarte la possibilitat de dissenyar unilateralment les tres candidatures autonòmiques i la de València. I va ser llavors que el secretari

general del PSPV va activar el pla B, consistent a buscar una figura de renom per al cap i casal. Una personalitat oriünda de Ràfol de Salem, un petit poble de la Vall d'Albaida fronterer de Castelló de Rugat, la població nadiua d'Alborch.

Es tractava de Gabriela Bravo, fiscal i en aquell moment portaveu del Consell General del Poder Judicial (CGPJ), a qui Alarte va sondejar a través d'una tercera persona. Una dona jove, temperamental i ambiciosa a la qual sí que li va agradar la idea de liderar la candidatura municipal de València com a independent. El problema va tornar a ser Zapatero, poregós que la seua eixida alterara els equilibris del CGPJ. Calia buscar un altre nom.

Alarte va pensar aleshores de repetir la jugada que havia dut Francisco Toledo, ex-rector de la Universitat Jaume I, al número u de la candidatura autonòmica per Castelló. En aquest cas, però, l'oferiment a Francisco Tomàs, qui era rector de la Universitat de València, no va arribar a produir-se. Les dates no quadraven.

D'una solució estrictament política a una de més orgànica, Alarte va acabar decidint-se per Joan Calabuig. Li agradava més Manuel Mata, però li semblava massa poc convencional. Encara no havia esclatat el fenomen del 15M i situar Calabuig al capdavant de València era un signe de distensió envers el sector lermista, derrotat en el conclave nacional del 2008. Al seu torn, Ximo Puig lideraria la llista de Castelló al Congrés i dirigiria la campanya autonòmica. Una manera de repartir responsabilitats en cas de derrota severa, tal com va passar.

Alborch va comunicar a Alarte la seua decisió de no repetir amb prou antelació,

però la notícia es va mantenir en secret per no obrir una altra crisi interna. A Alacant hi havia una guerra civil, i a Castelló l'executiva provincial va estar a punt de quedar dissolta.

Quan Alborch renuncia públicament a repetir, resta poc més d'una setmana perquè concloga el període de presentació de candidatures per a les primàries locals. Així i tot, Mata arriba a temps –Alarte li demana que es retire del procés i li ofereix un escó a les Corts com a recompensa– i està a punt de donar la sorpresa: obté el 43,5% dels vots. Ara treballa com a advocat, igual com Alarte, que el 2012 perdria davant Ximo Puig.

L'autèntica bomba d'Alarte, però, va ser la proliferació d'agrupacions socialistes a la ciutat: de les set que n'hi havia a les 17 que recomanava la direcció federal a fi d'ajustar-se al mapa electoral de les grans ciutats. Una recomanació que va ser realitat el 2010 però que, lluny de diluir les famílies i començar de zero, va enfonsar encara més l'organització.

Sense diners per disposar de 17 seus, amb 17 direccions i algunes agrupacions sense prou militants, els problemes van multiplicar-se. "La urgència electoral ens va fer actuar amb precipitació a l'hora de dissoldre les set agrupacions i d'organitzar la nova estructura", admet Alarte ara, quatre anys més tard, quan l'estructura s'articula de nou sobre set districtes més la població autònoma de Benimàmet.

Salvador Broseta, el secretari general de València –va ser-ho del 2009 al 2012– que va capitanejar la transformació fallida, reconeix que era una operació "difícil des del punt de vista econòmic i de pertinència, perquè tret d'uns quants casos, no hi ha un lligam sentimental dels veïns amb els seus districtes". A més, troba que "la societat valenciana no és tan conservadora com el PP, però el PP ha fet veure que aquesta és una ciutat dinàmica, on es pot invertir i progressar". Barberà s'ha limitat a desenvolupar el PGOU de Pérez Casado, que ha espremut al màxim i li ha proporcionat ingressos multimilionaris i la possibilitat de practicar el clientelisme a través de les empreses –públiques, mixtes o privades– que treballen per a l'Ajuntament. Broseta, doctor en història i guanyador del premi iberoamericà Cortes de Cádiz de Ciències Socials, relaciona la caiguda de vot del PSPV a València amb "la decadència de la socialdemocràcia arreu d'Europa".

PRATS I CAMPS



Ana Noguera va ser candidata a l'alcaldia el 1999 i ara ocupa una plaça al Consell Valencià de Cultura. A la dreta, Cristina Moreno, de l'agrupació de Jesús-Patraix, actual diputada a les Corts.

Calabuig 2015? “Alarte m’ha reconegut que es va penedir de donar-li suport a Calabuig en les primàries”, explica Mata, desencisat amb un partit en què “ets regidor o assessor si controles 50 militants, no importen les teues aptituds”.

“Calabuig pensa que la gent vota el PSOE per inèrcia, i ja no és així”, continua Mata. Preguntat per la possibilitat que torne a concórrer a les primàries obertes, contesta que es nega a “legitimar un procés amb les cartes marcades”.

La direcció de país ha insinuat que recuperarà el cens de simpatitzants de València que van participar en l’elecció de Puig el 9 de març, però abans caldrà garantir-ne la legalitat. En teoria, aquell cens ja hauria d’haver estat destruït.

Cristina Moreno, diputada a les Corts i militant de la València igualment crítica, considera que “Alarte va acabar integrat en el sistema”. Amb tot, nega el mite de ciutat d’esquerres: “La València republicana era de dretes, i des de la Transició, només en dues ocasions l’esquerra ha tingut majoria absoluta a l’Ajuntament. El problema, però, és més gran: el partit ha perdut espais de representació”. Amb vista a les primàries, té clar que hi haurà un candidat alternatiu, que podria ser Toni Pla –lligat als moviments veïnals i company seu a Jesús-Patraix– o Pedro Sánchez, regidor expert en temes d’economia. Troba que Mata és “vàlid” però que “ja va intentar-ho i no va eixir bé”.

“Qui espere un miracle, s’equivoca; en política, de miracles, no n’hi ha”, adverteix Joan Calabuig, portaveu al consistori

i secretari local des del 2012. “El nostre treball no és glamurós, sinó dur i penós, com fa la cançó de Lluís Llach. No hi ha dreceres per guanyar a la ciutat ni hem de buscar cap messies, és un treball quotidià, de carrer a carrer”.

“Quan Alarte em va encomanar aquesta feina tan dura i tan seriosa, òbviament que no era cap regal. Potser va fer-ho per raons d’estabilitat interna, però també perquè em coneixia i sabia prou bé que jo sóc un militant dur i seriós, disposat a lluitar tant com calga”, raona Calabuig, que recorda els únics 15.000 euros –“menys que Esquerra Unida i Compromís”– de què va poder disposar en la campanya municipal del 2011. “Va haver-hi moltes promeses, i les poques que es van materialitzar van ser després que jo organitzara una mica de soroll”, diu en referència a l’amenaça de dimitir com a candidat pel poc suport econòmic de la direcció que capitanejava Alarte. “Les promeses eren molt superiors a 15.000 euros, però ni que fóra per pietat, van dignar-se a donar-me aquesta xifra”, explica Calabuig, que no oblidava aquella campanya del PSPV, “centrada totalment

Alarte va provar de fitjar la fiscal Gabriela Bravo com a cap de llista del 2011

en les eleccions autonòmiques”. “De tota manera, a partir d’aquell moment va haver-hi una posició més constructiva: van dir-me que, si em matava a treballar, els semblaria bé. És a dir, que si jo m’ho feia tot, perfecte. I això mateix vaig fer: treballar des del matí fins a la nit, tots els dies de la setmana”. El resultat, influït per l’adversitat de la crisi i la gestió que en va fer Zapatero, va deixar els socialistes amb 8 regidors, el seu mínim històric.

D’aleshores ençà, Calabuig s’ha preocupat a restablir el contacte del partit amb la ciutadania a través d’iniciatives com “El sopar dels 100”, en què 10 militants conviden 100 que no ho són i posen en comú les preocupacions de cada districte. També hi ha una trobada mensual en un districte en concret, i se n’han fet dos de sectorials, amb joves i immigrants. S’organitzen cafès als barris amb grups de 30 persones i s’edita un butlletí setmanal que arriba a unes 3.000 persones. A més, s’ha fomentat el treball a la xarxa: el PSPV de València és el partit més ben posicionat, segons Google, i l’únic amb una aplicació pròpia. “Ens hem adonat que la gent desconeixia les nostres iniciatives i ens hem proposat passar d’una cultura d’ateneu a una de més activista”, assenyala Calabuig.

Ximo Puig, secretari general de país, enllesteix el *Pla València*, “un estudi aprofundit sobre les causes per què el PP ha perdut tants vots, uns vots que no podrà recuperar durant el pròxim any”. Puig, però, és conscient que “els resultats de València malmeten el percentatge global del PSPV”. “Amb un millor resultat a València, el PSPV hauria quedat per davant de la mitjana del PSOE”, afirma.

Puig també creu que “el pes del candidat no resulta determinant, el nostre problema a València és més profund”, però garanteix que “hi haurà primàries obertes, sí o sí, per escollir el candidat del 2015”. Quan se li demana per Mata, Puig respon que és “un actiu del partit, com Calabuig, que fa una bona feina”.

A l’agrupació de Benimaclet-Mestalla, el secretari general, Carlos de la Cruz, s’ho mira amb optimisme. “No fa tant que hem tingut altes: al febrer, amb motiu de les primàries a la Generalitat, vam donar-ne vuit. Aquesta vesprada, però, cap dels vuit nous afiliats no és a la seu. Continuen sent els mateixos de sempre.

Víctor Maceda